

Bài 44 : KINH TẾ TRUNG VÀ NAM MĨ

Trong nông nghiệp, ở Trung và Nam Mĩ còn tồn tại sự phân chia ruộng đất không công bằng, biểu hiện qua hai hình thức sở hữu nông nghiệp là đại điền trang (*la-ti-fun-di-a*) và tiểu điền trang (*mi-ni-fun-di-a*). Một số quốc gia Trung và Nam Mĩ đã tiến hành cải cách ruộng đất, nhưng kết quả thu được rất hạn chế.

1. Nông nghiệp

a) Các hình thức sở hữu trong nông nghiệp

Ở Trung và Nam Mĩ, chế độ chiếm hữu ruộng đất rất nặng nề, ảnh hưởng đến việc phát triển sản xuất nông nghiệp. Hai hình thức sở hữu nông nghiệp phổ biến ở Trung và Nam Mĩ là đại điền trang và tiểu điền trang.

Đại điền trang thuộc sở hữu của các đại điền chủ, họ chỉ chiếm chưa tới 5% số dân nhưng sở hữu trên 60% diện tích đất đai canh tác và đồng cỏ chăn nuôi. Quy mô của đại điền trang lên tới hàng nghìn hecta, năng suất thấp do sản xuất theo lối quảng canh. Trong khi đó, một bộ phận lớn nông dân không có ruộng đất, phải đi làm thuê.

Tiểu điền trang thuộc sở hữu của các hộ nông dân, có diện tích dưới 5 ha, phần lớn trồng các cây lương thực để tự túc.

Ngoài ra, nhiều công ty tư bản của Hoa Kỳ và Anh đã mua những vùng đất rộng lớn, lập đồn điền để trồng trọt và chăn nuôi, xây dựng các cơ sở chế biến nông sản xuất khẩu.

Hình 44.1 - Trồng lúa mì ở Pé-ru

Hình 44.2 - Chăn thả bò ở Ac-hen-ti-na

Hình 44.3 - Thu hoạch đậu tương ở Bra-xin

Để giảm bớt sự bất hợp lí trong sở hữu ruộng đất, một số quốc gia ở Trung và Nam Mĩ đã ban hành luật cải cách ruộng đất, tổ chức khai hoang đất mới hoặc mua lại ruộng đất của đại điền chủ hoặc công ty nước ngoài để chia cho nông dân ; tuy nhiên, do vấp phải sự chống đối của các đại điền chủ và các công ty nước ngoài, việc chia ruộng đất cho nông dân gặp nhiều khó khăn. Riêng nhà nước xã hội chủ nghĩa Cu-ba đã tiến hành thành công cải cách ruộng đất.

b) Các ngành nông nghiệp

- Ngành trồng trọt

- Dựa vào hình 44.4, cho biết Trung và Nam Mĩ có các loại cây trồng chủ yếu nào và phân bố ở đâu ?

Hình 44.4 - Lược đồ nông nghiệp Trung và Nam Mĩ

Do lệc thuộc vào nước ngoài, ngành trồng trọt ở nhiều nước Trung và Nam Mĩ mang tính chất độc canh, mỗi quốc gia trồng một vài loại cây công nghiệp hoặc cây ăn quả... để xuất khẩu. Các quốc gia ở eo đất Trung Mĩ trồng mía, bông, cà phê và đặc biệt là chuối. Các quốc gia trên quần đảo Ăng-ti trồng cà phê, ca cao, thuốc lá và đặc biệt là mía (Cu-ba). Các quốc gia ở Nam Mĩ cũng trồng nhiều bông, chuối, ca cao, mía, cây ăn quả cận nhiệt và đặc biệt là cà phê (Bra-xin, Cô-lôm-bi-a).

Một số nước xuất khẩu nhiều lúa mì như Bra-xin, Ac-hen-ti-na ; tuy vậy, nhiều nước ở Trung và Nam Mĩ vẫn phải nhập lương thực.

- Ngành chăn nuôi và đánh cá

- *Dựa vào hình 44.4, cho biết loại gia súc chủ yếu được nuôi ở Trung và Nam Mĩ. Chúng được nuôi chủ yếu ở đâu ? Vì sao ?*

Bra-xin, Ac-hen-ti-na, U-ru-goay, Pa-ra-goay là những nước có ngành chăn nuôi bò thịt, bò sữa phát triển với quy mô lớn, nhờ có nhiều đồng cỏ rộng tươi tốt. Trên sườn núi Trung An-det, người ta nuôi cừu, lạc đà Lama.

Ở Pê-ru rất phát triển ngành đánh cá biển, sản lượng cá vào bậc nhất thế giới.

Chế độ sở hữu ruộng đất ở Trung và Nam Mĩ còn bất hợp lí. Nền nông nghiệp của nhiều quốc gia bị lệ thuộc vào nước ngoài.

Các nông sản xuất khẩu chủ yếu là cây công nghiệp và cây ăn quả như chuối, cà phê, ca cao, thuốc lá, mía, bông... Một số nước ở Nam Mĩ phát triển trồng cây lương thực, chăn nuôi gia súc theo quy mô lớn. Tuy vậy, đa số các nước Trung và Nam Mĩ vẫn phải nhập lương thực và thực phẩm.

Câu hỏi và bài tập

1. Nêu sự bất hợp lí trong chế độ sở hữu ruộng đất ở Trung và Nam Mĩ.
2. Dựa vào hình 44.4, nêu tên và trình bày sự phân bố của các cây trồng chính ở Trung và Nam Mĩ.